

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/26-08775
Otsuse kuupäev 27.08.2026
Komisjoni koosseis Taavi Hein

Tarbija
Kaupleja AS ÜHISTEENUSED (11052490)

Tarbija nõue Leppetrahvi tühistamine

Resolutsioon:

1. Tarbija avaldus rahuldada. Kohustada kauplejat tagastama tarbijale tema poolt leppetrahvina tasutud 40 eurot.
2. Komisjoni otsus täidetakse 30 päeva jooksul, arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast.
3. Kui vaidlevad pooled ei nõustu komisjoni otsusega, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Tarbija parkis 24.04.2026 oma sõidukiga aadressil F. Tuglase tn 14, Tartu asuvas eraparklas (Tsoon P59), kus on võimalik parkimiskellaga parkida 1 tund tasuta. Mobiilselt parkides tegi tarbija näpuvea ja sisestas tsooni P59 asemel EP59.

Kaupleja määras tarbijale leppetrahvi parkimistasu maksmata jätmise eest summas 60 eurot.

Tarbija tasus trahvi, kuid esitas sellele vaide. Tarbijal puudus kavatsus parkimiskorda rikkuda, kuid inimliku eksimuse tõttu tasus ta teisele parkimisoperaatorile.

Kaupleja vähendas trahvisummat 40 eurole ja tagastas tarbijale 20 eurot. Tarbija hinnangul on ka vähendatud trahvisumma tahtmatu rikkumise eest ebaproportsionaalselt suur ja lisaks tugineb leppetrahv tühisele tüüptingimusele.

Kaupleja seisukoht:

Vaidlust ei ole selle üle, et tarbija parkis sõiduki kaupleja poolt hallatavas tasulises eraparklas. Vaidlust ei ole ka selle üle, et parkimise algusaeg oli parkimiskellaga fikseeritud ning tasu parkimise eest oli makstud Europark Estonia OÜ-le.

Kaupleja on seisukohal, et tarbijale määratud leppetrahv ühekordsel rikkumisel ei ole tarbijat ebamõistlikult kahjustav ning lepingust tulenevate õiguste ja kohustuste tasakaalu ei ole tarbija kahjuks oluliselt rikutud. Parkimislepingus on välja toodud maksimaalne leppetrahvi suurus mida kaupleva võib vastavaid asjaolusid arvesse võttes alati vähendada, luues leppetrahvi saajale sellega soodsam olukord. See tuleneb privaatautonoomia ehk iseotsustamise õiguse printsiipidest.

Arvestades, et leppetrahv summas 40 eurot on kooskõlas parkimistingimustega ja tarbija rikkus parkimistingimustes sätestatud korda, siis on kaupleva seisukohal, et tarbijale määratud leppetrahv on õiguspärane ja kooskõlas kehtiva kohtupraktikaga. Kohtupraktika kohaselt ei ole leppetrahv 40 eurot ebamõistlikult suur ning seetõttu selle vähendamiseks või tühistamiseks alust ei ole.

Antud juhul ei ole olnud tarbija tähelepanelik, ta oli hooletu ja see põhjustas leppetrahvi määramise. Kuid see ei saa olla leppetrahvi maksimisest vabanemise aluseks. Tarbija parkis oma sõiduki tasulisse parklasse kasutades kaupleva poolt hallatavat parkimisala, kuid ta jättis oma kohustuse korrektseks täitmata. Tarbija ei ole teatanud, et tal esinesid takistused õige parkimistsooni andmete sisestamisel. Parkimistingimuste mittetäitmine eksimusest ei ole üldjuhul vabandata.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon, olles tutvunud vaidluse aluseks olevate asjaolude, poolte seisukohtade ning menetluses esitatud tõenditega, leiab, et tarbija avaldus kuulub rahuldamisele.

Poolte vahel ei ole vaidlust selles, et tarbija parkis 24.04.2026 sõiduki registreerimismärgiga 739BGZ kaupleva opereeritavas eraparklas. Tegemist on tasulise eraparklaga, kus parkimiskella kasutamisel on esimene tund tasuta ning parkimise hind on 1 euro tund, 4 eurot 24 tundi ja 40 eurot kuu. Parkimisala tähistuselt ja parkimistingimuste infotahvlilt nähtub parkimistsoon P59 ning mobiilse parkimise juhis. Kaupleja esitatud fotod kinnitavad, et parkimisala ja parkimistingimused olid tähistatud.

Tarbija parkis sõiduki enda selgituse kohaselt umbes kell 12.50 ja fikseeris parkimise algusaja parkimiskellaga. Pärast tasuta parkimisaja möödumist alustas tarbija mobiilset parkimist, kuid sisestas parkimistsooni P59 asemel ekslikult EP59. Selle tulemusena alustati parkimist teise parkla parkimistsoonis ning tarbija tasus parkimistasu teisele parkimisoperaatorile. Kaupleja kontrollis sõidukit 24.04.2026 kell 15.01 ning väljastas leppetrahvinõude nr 0256036000 parkimistasu maksmata jätmise eest summas 60 eurot. Tarbija esitas samal päeval vaide, mille kaupleva jättis rahuldamata. Tarbija tasus 26.04.2026 leppetrahvi 60 eurot ning esitas 07.05.2026 uue vaide. Kaupleja rahuldab teise vaide osaliselt, vähendas leppetrahvi 40 eurole ning tagastas tarbijale 20 eurot. Seega on kaupleva saanud tarbijalt leppetrahvina lõplikult 40 eurot.

Tarbija leiab, et leppetrahv tuleb tervikuna tagastada. Tarbija ei eita, et sisestas parkimistsooni valesti, kuid rõhutab, et tema eesmärk oli parkimisteenuse eest tasuda ning ta tegelikult ka tasus, kuid ekslikult teisele parkimisoperaatorile. Tarbija peamine õiguslik vastuväide seisneb siiski selles, et kaupleva parkimistingimuste p 8 näeb parkimislepingu rikkumise eest ette fikseeritud 100 euro suuruse leppetrahvi. Tarbija leiab, et selline tüüptingimus on VÕS § 42 lg 1 ja lg 3 p 5 alusel tühine ning kaupleva hilisem otsus nõuda sellest väiksemat summat ei muuda tühist tüüptingimust kehtivaks.

Kaupleja vaidleb avaldusele vastu. Kaupleja leiab, et tarbija rikkus parkimislepingut, sest

parkimistasu tuli tasuda kauplejale, mitte teisele parkimisoperaatorile. Kaupleja hinnangul on parkimistsooni sisestamisel tehtud eksimus tarbija vastutusalas ega vabasta teda lepingurikkumise tagajärgedest. Kaupleja leiab samuti, et tarbijalt lõpuks nõutud 40 euro suurune leppetrahv ei ole ebamõistlikult suur ning viitab kohtupraktikale, milles on 40 ja 60 euro suuruseid parkimisleppetrahve peetud lubatavaks. Kaupleja käsitleb parkimistingimustes nimetatud 100 eurot maksimaalse leppetrahvina, mida kaupleja võib konkreetse juhtumi asjaolusid arvestades vähendada.

Komisjon nõustub kauplejaga selles, et tarbija rikkus poolte vahel sõlmitud parkimislepingut. Parkimistingimused olid parklasse sisenemisel ja parkimisalal nähtavad ning tarbija oli nendega ka tegelikult tutvunud. VÕS § 37 lg 1 kohaselt saavad tüüptingimused lepingu osaks muu hulgas siis, kui lepingu sõlmimise viisist tulenevalt võis nende olemasolu eeldada ning teisel lepingupoolel oli võimalus nende sisust teada saada. Parkimise alustamisega sõlmitava lepingu puhul oli tarbijal võimalik enne sõiduki parkimist või parkimise ajal tingimustega tutvuda. Ka tarbija ise ei väida, et parkimistingimused või parkimistsoon P59 ei olnud talle nähtavad.

Tarbija tasus mobiilse parkimise käigus parkimistasu EuroPark Estonia OÜ-le, mitte kauplejale. VÕS § 76 lg 1 järgi tuleb kohustus täita vastavalt lepingule ning sama paragrahvi lg 3 kohaselt loetakse kohustus täidetuks, kui see on täidetud täitmise vastuvõtmiseks õigustatud isikule õigel ajal, õiges kohas ja õigel viisil. Teisele parkimisoperaatorile tehtud makse ei täitnud seetõttu tarbija parkimistasu maksmise kohustust kaupleja ees. Parkimistsooni valesti sisestamine oli tarbija eksimus ning üksnes asjaolu, et rikkumine ei olnud tahtlik, ei tähenda, et parkimistasu maksmise kohustus oleks nõuetekohaselt täidetud.

Lepingurikkumise olemasolust ei tulene siiski iseenesest kaupleja õigus leppetrahvile. VÕS § 158 lg 1 kohaselt on leppetrahv lepingus ette nähtud lepingut rikkunud lepingupoole kohustus maksta kahjustatud lepingupoolele lepingus määratud rahasumma. Kaupleja õigus nõuda leppetrahvi eeldab seega kehtivat leppetrahvikokkulepet.

Menetluses esitatud parkimistingimuste p 8 esimese lause kohaselt, lepingu rikkumise korral kohustub Sõidukijuht tasuma Operaatorile leppetrahvi 100 eurot. Sama punkti teise lause järgi ei asenda leppetrahvi tasumine parkimistasu maksmist. Kaupleja on enda vastuses komisjonile parkimistingimuse sisu samuti kirjeldanud selliselt, et lepingu rikkumise korral kohustub sõidukijuht tasuma leppetrahvi 100 eurot.

Komisjon ei nõustu kaupleja seisukohaga, et parkimislepingu tüüptingimustes on 100 eurot sätestatud üksnes maksimaalse leppetrahvina. Parkimistingimuste tekstis ei ole kasutatud sõna „kuni“ ega sätestatud kriteeriume, mille alusel määratakse leppetrahv vahemikus nullist kuni 100 euron. Mõistlik tarbija pidi tingimuse sõnastusest aru saama selliselt, et parkimislepingu rikkumise korral tekib 100 euro suurune leppetrahvikohustus. Kauplejal tuleks edaspidiselt parkimistingimust muuta, lisades sinna sõna „kuni“.

Tõsi on, et pärast rikkumist väljastatud leppetrahviteatistes on märgitud, et parkimistingimuste rikkumise eest määratakse leppetrahv summas „kuni 100 eurot“. Nimetatud dokument koostati aga pärast parkimislepingu sõlmimist ja rikkumist ning see ei saa tagasiulatuvalt muuta poolte vahel lepingu sõlmimisel kehtinud tüüptingimuse sisu. Samuti ei muuda leppetrahvikokkulepet asjaolu, et kaupleja nõudis konkreetset juhul esmalt 60 eurot ja hiljem üksnes 40 eurot.

Seejuures tuleb hinnata ka VÕS § 39 lg 2 tähendust. VÕS § 39 lg 2 esimese lause järgi ei või tühisele tüüptingimusele tõlgendamisega anda sisu, mille kohaselt tingimus kehtib. Sama lõike teise lause kohaselt jääb tingimus ühe osa tühisuse korral muus osas kehtima, kui tingimuse saab jagada mitmeks üksteisest sõltumatuks osaks.

Parkimistingimuste p 8 on selles tähenduses osaliselt jagatav. Selle esimene lause reguleerib leppetrahvikohustuse tekkimist ja suurust, teine lause sätestab iseseisvalt, et leppetrahvi tasumine ei asenda parkimistasu maksmist. Esimese lause tühisus ei välista seetõttu tingimuse teise lause

ega ülejäänud parkimislepingu kehtivust.

Samas ei ole parkimistingimuste p 8 esimest lauset võimalik VÕS § 39 lg 2 alusel jagada selliselt, et tühiseks loetakse üksnes sõnad „100 eurot“, kuid alles jäetakse abstraktne kohustus tasuda mingi määratlemata suurusega leppetrahv. Sellise käsitluse korral jääks pärast 100 euro eemaldamist alles küll sõnastus, et sõidukijuht peab lepingu rikkumise korral tasuma leppetrahvi, kuid lepingust ei nähtuks enam leppetrahvi suurust ega selle kindlaksmääramise viisi.

VÕS § 158 lg 1 järgi on leppetrahv lepingus ette nähtud rahasumma. Seadusest ei tulene parkimislepingu rikkumise puhuks mingit vaikumisi leppetrahvi määra, mis asendaks tühise 100 euro suuruse kokkuleppe. Ka komisjonil ega kauplejal ei ole alust määrata poolte asemel tagantjärele uut leppetrahvi suurust.

Kaupleja otsus vähendada leppetrahv kõigepealt 60 eurole ja seejärel 40 eurole ei kõrvalda tüüptingimuse tühisust. Tühise tüüptingimuse kasutajal ei ole võimalik muuta tingimust kehtivaks üksnes seeläbi, et ta jätab osa lepingus nimetatud summast tarbijalt nõudmata. Ebaproportsionaalselt suure leppetrahvi nõude sisaldumine tüüptingimustes toob üldjuhul kaasa kokkuleppe tühisuse ning tingimuse tühisust ei välista asjaolu, et tingimuse kasutaja nõuab tegelikult väiksemat summat.

Eeltoodu tõttu ei ole käesolevas asjas vaja hinnata, kas tarbijalt lõpuks nõutud 40 euro suurust summat saaks VÕS § 162 alusel mõistliku suuruseni vähendada. Küsimus ei ole kehtiva leppetrahvikokkuleppe alusel tekkinud liiga suure leppetrahvi vähendamises, vaid selles, et leppetrahvi nõudmise aluseks olev tüüptingimus ise on tühine.

Tarbija on leppetrahvi juba tasunud. Kaupleja sai tarbijalt 60 eurot ning tagastas pärast vaide osalist rahuldamist 20 eurot, mistõttu on kaupleja valduses leppetrahvina 40 eurot. VÕS § 1028 lg 1 järgi peab isik teisele isikule kohustuse täitmisena üleantu tagastama, kui kohustust ei ole olemas. Kuna parkimistingimuste p 8 esimesest lausest tulenev leppetrahvikokkulepe on tühine, puudus kauplejal õiguslik alus tarbijalt leppetrahvi saada. Kauplejal tuleb seetõttu tarbijale tasutada 40 eurot tagastada.

Eeltoodust tulenevalt tuleb tarbija avaldus rahuldada. Kauplejale jääb võimalus parkimistingimusi muuta.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Taavi Hein

/allkirjastatud digitaalselt/